

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3212/2019
04.06.2020.године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилца АА из ...и ББ из ..., које заступа пуномоћник Богдан Вла, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 109/19 од 28.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 109/19 од 28.02.2019. године у преиначујућем делу става првог изреке и ставу другом изреке и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду, на поновно одлучивање о жалби тужилца.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 109/19 од 28.02.2019. године у потврђујућем делу става првог изреке.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 10742/15 од 11.10.2018. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом другим изреке, обавезан је тужени Град Нови Сад да тужилцама на име експроприсане непокретности парц. бр. .../... КО ... уписане у листу непокретности бр. ... исплати, и то тужили АА износ од 135.457,02 динара, а тужили ББ износ од 67.728,51 динара са законском затезном каматом почев од 10.11.2018. године па до исплате, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева тужилца преко досуђених износа па до тражених, и то тужилце првог реда преко досуђеног износа од 135.457,02 динара, па до траженог од 2.042.221,00 динара и тужили другог реда преко досуђеног износа од 67.728,51 динара, па до траженог износа од 1.021.110,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.11.2018. године па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезане су тужилце да трпе да се тужени упише на основу ове пресуде код РГЗ СКН Нови Сад 3, као власник парцеле бр. .../... КО ..., у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 109/19 од 28.02.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужилце је усвојена, жалба туженог је одбијена, па је

пресуда Основног суда у Новом Саду П 10742/15 од 11.10.2018. године, у побијаном одбијајућем делу преиначена, тако што је обавезан тужени да тужиљи АА из ..., поред износа од 135.457,02 динара, досуђеног ставом 2. изреке првостепене пресуде, исплати и износ од 1.906.763,98 динара, укупно износ од 2.042.221,00 динара, са затезном каматом од 10.11.2018. године до исплате, тужиљи ББ из .., поред првостепеном пресудом досуђеног износа од 67.728,51 динара (ставом 2. изреке пресуде) исплати и износ од 953.381,49 динара, укупно износ од 1.021.110,00 динара, са затезном каматом почев од 10.11.2018. године до исплате, тужиље обавезане да су дужне трпети да се тужени упише на основу ове пресуде код РГЗ СКН Нови Сад 3 као власник парцеле бр. .../... и парцеле бр. .../..., као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка, тако што је обавезан тужени да тужиљама, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 388.443,50 динара, са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана, док је у преосталом, жалбом туженог побијаном усвајајућем делу тужбеног захтева првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљама на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 175.700,00 динара, у року од 15 дана под претњом извршења.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена у преиначујућем делу побијане пресуде, у смислу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, док је у делу којим се побија потврђујући део, недозвољена.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, у преиначујућем делу изреке, па је утврдио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље су у ЛН бр. ... КО ... уписане као сувласнице, и то тужиља првог реда као сувласница са 2/3 идеалних делова, а тужиља другог реда као сувласница са 1/3 идеалних делова, на спорним парцелама.

Републички геодетски завод – Служба за катастар непокретности је дана 11.04.2007. године сачинила записник у поступку излагања података о непокретностима, где је констатовано да је парцела бр. ... укупне површине 25 ари, 87м² на основу елабората о парцелацији под бр. ДН 1383/93 подељена на новонастале парцеле са бројевима .../... до .../..., међу којима су и спорне парцеле, те је констатовано да се на тим парцелама уписује право коришћења у корист ВВ са 1/3 и овде тужиља у по 1/3 идеалних делова. Деоба парцеле извршена је на основу захтева ЈП „Грађевинско земљиште“ из Новог Сада. Према Плану генералне регулације простора за породично становање у улици Темерински и Сентандрејски пут у Новом Саду и Плану детаљне регулације „Мали Београд – Велики Рип“ у Новом Саду спорне парцеле се налазе у зони породичног становања, чија је намена јавна површина – новопланиране улице и на истима није дозвољена изградња.

На к.п. бр. .../.... КО ... нема изграђених објеката и она се, у време израде налаза вештака, не користи као део улице Деспота Угљеше. Преко парцеле у северном и јужном делу је постављена гасоводна мрежа. У јужном делу парцеле, паралелно са границом према парц. .../... и .../... КО ..., прелази нисконапонски надземни вод електромреже која је продужетак из асфалтног дела улице Деспота Угљеше. Надземни кабал електроенергетске мреже је евидентиран у Одељењу за катастар водовода, а предмет заведен код Службе за катастар непокретности Нови Сад на захтев ЈП „Електродистрибуција Нови Сад“ од 14.12.2005. године. Водови гасоводне мреже се налазе евидентирани у Одељењу катастра водова на основу пријаве ДП „Нови Сад Гас“ од 02.02.2004. године.

На кат. парц. бр. .../... КО ... нема изграђених објеката и у време израде налаза вештака, она се не користи као део улице К. Жефаровића. На јужном делу парцеле се налази бетонска бандера на коју је повезан надземни нисконапонски електровод који долази из правца уређеног дела улице К. Жефаровића. У јужном делу парцеле се налази и прикључени ормар електромреже, за који није утврђено ком потрошачу припада, будући да прикључак није евидентиран на плану Катастра водова. Парцела је узурпирана, односно јужни део у ширини од 3,5м је ограђен жичаном оградом, као да је део поседа коме припада парц. бр. .../... КО

Кат. парц. бр. .../... КО ... се налази у путном појасу улице Никарона Грујића и у потпуности је приведена намени дефинисаној у информацији о локацији бр. 113074/2015 издате од стране ЈП „Урбанизам“.

Тржишна вредност спорних парцела утврђена је према извештају Пореске управе, Филијала Нови Сад 2 од 04.05.2018. године.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да је само парцела бр. .../... приведена намени и да представља асфалтни пут, те сходно томе није могућ повраћај у државину власнику парцеле, нити је власник у могућности да остварује накнаду у управном поступку, па тужилама припада новчана накнада у висини процењене вредности одузетог земљишта. За остале две парцеле првостепени суд је закључио да тужиле нису доказале да су фактички депоседиране, због чега је одбио тужбени захтев.

Другостепени суд је закључио да, из доказа изведених у току поступка, произлази несумњиво да је у конкретном случају право тужила у односу на све три спорне парцеле престало, јер су онемогућене да парцеле искључиво користе, односно парцеле су им одузете из поседа претварањем у јавну површину која је комунално и инфраструктурно опремљена. Наиме, спорно земљиште је планским актом јединице локалне самоуправе одређено за јавну површину – зону породичног становања на којој градња није дозвољена, па је то земљиште од тог момента по сили закона постало средство у јавној својини. Стога није правилан закључак првостепеног суда да тужиле нису пружиле доказе да су депоседиране, с обзиром да су све три парцеле потпуно комунално и инфраструктурно опремљене, што онемогућава њихово коришћење. С обзиром да су тужиле доказале своје право својине на земљишту које им је фактички одузето и приведено јавном интересу и општој употреби, без спроведеног законског поступка експропријације и без накнаде, ускраћено им је право на уживање имовине уз

изостанак могућности реституције, па им припада право на правичну новчану накнаду, у смислу члана 58. став 2. Устава Републике Србије.

Основано се у ревизији указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право обавезујући тужени Град Нови Сад да тужилама исплати накнаду за одузете парцеле бр. .../... и .../... обе у КО ..., јер из налаза и мишљења вештака произлази да на ове две парцеле нема изграђених објеката и да се не користе као делови улица Деспота Угљеше и К. Жерафовића у Новом Саду, те да преко истих прелазе нисконапонски надземни вод електромереже и водови гасоводне мреже који су евидентирани у Одељењу катастра водова на основу пријаве ДП „Нови Сад Гас“ и ЈП „Електродистрибуција Нови Сад“. У том смислу поставља се и питање пасивне легитимације Града Новог Сада за исплату накнаде за наведене две парцеле, с обзиром да се на њима налазе само поменути водови електро и гасоводне мреже, да не улазе у састав улице и да тужиле, с обзиром на овакво чињенично стање, нису онемогућене у коришћењу тих парцела.

Према оцени Врховног касационог суда другостепени суд у поступку по жалби није могао да на другачији начин утврди чињенично стање од оног које је утврдио првостепени суд, а у погледу чињенице депоседирања тужила на парц. .../... и .../... КО ... и могућности њиховог коришћења од стране тужила, сматрајући да су тужиле онемогућене у коришћењу ове две парцеле. Поред тога, није ценио ни чињеницу да су на спорним парцелама постављени водови електро и гасоводне мреже који су уписани у Катастар водова на захтев правних лица које се баве увођењем нисконапонске електромереже и гасоводне мреже, те да ли су у том смислу та правна лица дужна да тужилама исплате накнаду због немогућности коришћења ових парцела, уколико оне не могу да се користе због постојања тих водова.

Пошто другостепени суд није могао да без заказивања расправе утврди другачије чињенично стање од оног којег је утврдио првостепени суд, нарочито у погледу депоседирања тужила и могућности коришћења спорних парцела, правилност примене материјалног права није могла бити испитана, због чега је ревизија туженог у односу на преиначујући део побијане одлуке усвојена и другостепена пресуда у том делу укинута.

У поновном поступку, другостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и поново одлучити о жалби тужила, водећи рачуна и о тзв. непотпуној фактичкој експропријацији (службеност).

Чланом 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Вредност побијаног потврђујућег дела другостепене пресуде у односу на првотужилу износи 135.457,02 динара, што на дан преиначења тужбе 29.03.2018. године износи 1.145.05 евра (1 евро=118,5051 динара), док за друготужилу вредност побијаног потврђујућег дела износи 67.728,51 динара, што на дан преиначења тужбе представља противвредност износа од 571,52 евра.

С обзиром да у наведеном побијаном делу другостепене пресуде вредност предмета спора не прелази износ од 40.000 евра у динарској противвредности на дан преиначења тужбе, ревизија туженог у том делу није дозвољена, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП (ревизија је недозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе, осим из члана 404. овог закона). Зато је одлучено као у ставу другом изреке.

Одлука о трошковима жалбеног поступка зависи од успеха странака у том поступку, због чега је побијана пресуда укинута у ставу другом изреке.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 2. и члана 413. ЗПП.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић